

[Signature]

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΤΑΜΠΟΥΛΙΔΗΣ
02.04.2025 17:36

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ
ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Αθήνα, 02 Απριλίου 2025

Προς:	Υποψηφίους οικονομικούς φορείς στο πλαίσιο της Διακήρυξης ανοικτής διαδικασίας (ΑΔΑΜ: 25PROC016402950 2025-03-04) για την επιλογή αναδόχων για την εκτέλεση του έργου: «Εργασίες ειδικών δασοτεχνικών έργων του αρ. 16 του ν. 998/1979 για τον καθαρισμό δασών και δασικών εκτάσεων καθώς και για τη συντήρηση δασικού οδικού δικτύου και αντιτυρικών ζωνών με εγκεκριμένες μελέτες, σε περιοχές της Π.Ε. Ευβοίας»	
Αντικείμενο :	Απαντήσεις στις ερωτήσεις - αιτήματα διευκρινίσεων επί της Διακήρυξης.	Οι διευκρινίσεις, συμπληρωματικές πληροφορίες και απαντήσεις σε αιτήματα δημοσιεύονται στη διαδικτυακή πύλη www.promitheus.gov.gr του ΕΣΗΔΗΣ (Συστημικός Α/Α: 212495, 212496, 212497) και στην ιστοσελίδα του ΤΑΙΠΕΔ (www.hradf.gr), και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της Διακήρυξης. Οι παρούσες απαντήσεις σε αιτήματα που διατίθενται, όπως περιγράφεται παραπάνω, στη διαδικτυακή πύλη www.promitheus.gov.gr του ΕΣΗΔΗΣ, θεωρούνται ότι είναι αναμφισβήτητα γνωστές σε όλους Ενδιαφερόμενους Αναδόχους από την ημερομηνία δημοσίευσής τους.

Λίστα Διευκρινήσεων / αιτημάτων

#	Αναφορά Διακήρυξης	ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΗ	ΑΠΑΝΤΗΣΗ
1	22.Γ.	Στο Άρθρο «22.Γ. Οικονομική και Χρηματοοικονομική Επάρκεια» της ως άνω Διακήρυξης, αναφέρεται ότι ο οικονομικός φορέας απαιτείται να διαθέτει για τα Τμήματα 1 και 3 τα εξής: « (i) Ίδια κεφάλαια αξίας 375.000 ευρώ (ii) Αξία παγίων ελάχιστου ύψους 75.000 ευρώ (iii) Ελάχιστο κύκλο εργασιών κατά την τελευταία 3ετία (2022, 2023, 2024) που θα αντιστοιχεί στο 30% του προϋπολογισμού για το Τμήμα για το οποίο υποβάλλει προσφορά.»	Σύμφωνα με το Μέρος Ι του Παραρτήματος XII του Προσαρτήματος Α του Ν. 4412/2016, η οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια του οικονομικού φορέα είναι δυνατόν να αποδεικνύεται με ένα ή περισσότερα από τα εξής δικαιολογητικά: «...γ) Δήλωση περί του ολικού ύψους του κύκλου εργασιών και, κατά περίπτωση, του κύκλου εργασιών στον τομέα δραστηριοτήτων που αποτελεί το αντικείμενο της σύμβασης, για τις τρεις τελευταίες οικονομικές χρήσεις κατ'

		Επίσης, σύμφωνα με το Άρθρο «23.5. Δικαιολογητικά Οικονομικής και Χρηματοοικονομικής Επάρκειας του 22.Γ.» της ως άνω διακήρυξης, αναφέρεται ότι για την απόδειξη των ανωτέρω και ειδικότερα της παρ. (iii) του 22.Γ. ο οικονομικός φορέας οφείλει: «Σε περίπτωση που οι απαιτήσεις του 22.Γ. δεν καλύπτονται από την βεβαίωση εγγραφής στο Μ.Ε..Ε.Π. ή στο ΜΗ.Ε.Ε.Δ.Ε. ο οικονομικός φορέας δύναται να καλύψει την απαίτηση ενδεικτικά με την υποβολή των παρακάτω αποδεικτικών στοιχείων: «δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις ή αποσπάσματα οικονομικών καταστάσεων, στην περίπτωση που η δημοσίευση των οικονομικών καταστάσεων απαιτείται από τη νομοθεσία της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο οικονομικός φορέας ή κατάλληλες τραπεζικές βεβαιώσεις..... Σε περίπτωση που ο οικονομικός φορέας, για βάσιμο λόγο, δεν είναι σε θέση να προσκομίσει τα προαναφερθέντα, μπορεί να προσκομίσει οικονομικές καταστάσεις ή αποσπάσματα οικονομικών καταστάσεων που συνοδεύονται από έκθεση ανεξάρτητου ορκωτού ελεγκτή/λογιστή και κατάσταση παγίων στοιχείων.» Δεδομένου, ότι ο κύκλος εργασιών του έτους 2024, δεν υπάρχει σε επίσημο έγγραφο, εφόσον η υποβολή της Φορολογικής Δήλωσης έχει ως καταληκτική ημερομηνία υποβολής την 15/07/2025, παρακαλούμε όπως μας επιβεβαιώσετε ότι για την απόδειξη των απαιτήσεων της παρ. (iii) του Άρθρου 22.Γ., σας καλύπτει πέρα από τα ανωτέρω και η προσκόμιση Περιοδικών Δηλώσεων ΦΠΑ για το έτος 2024.	ανώτατο όριο, συναρτήσει της ημερομηνίας σύστασης του οικονομικού φορέα ή έναρξης των δραστηριοτήτων του, εφόσον είναι διαθέσιμες οι πληροφορίες για τον εν λόγω κύκλο εργασιών.» Ως εκ τούτου, και δεδομένου ότι για το οικονομικό έτος 2024 δεν υπάρχουν ακόμη διαθέσιμα επίσημα φορολογικά έγγραφα (όπως οι φορολογικές δηλώσεις, λόγω της προθεσμίας υποβολής τους), γίνεται δεκτή ίδια υπεύθυνη δήλωση του οικονομικού φορέα στην οποία αναγράφεται το συνολικό ύψος του κύκλου εργασιών για το έτος 2024, σύμφωνα με τα λογιστικά του στοιχεία (περιοδικές δηλώσεις Φ.Π.Α. κλπ).
2	22.Δ	Στο Άρθρο «22.Δ. Τεχνική και Επαγγελματική Ικανότητα» και ειδικότερα στην παρ. (β) αναφέρεται ότι: «είτε ως ανάδοχος είτε ως μέλος αναδόχου σχήματος, εμπειρία σε ειδικά δασοτεχνικά έργα που εκτελέστηκαν κατά τη διάρκεια της τελευταίας πενταετίας (2020, 2021, 2022,	Σχετικά με τον όρο «μέλος αναδόχου σχήματος» που αναφέρεται στην παράγραφο (β) του Άρθρου 22.Δ της Διακήρυξης, διευκρινίζεται ότι αυτός περιλαμβάνει τόσο τα μέλη ένωσης οικονομικών φορέων/κοινοπραξίας, όσο και οικονομικούς φορείς που συμμετείχαν σε έργα ως

		2023, 2024), με οικονομικό αντικείμενο που ισούται τουλάχιστον με 50% του προϋπολογισμού του προσφερόμενου Τμήματος.» Παρακαλούμε όπως μας διευκρινίσετε αν ο όρος «μέλος αναδόχου σχήματος» αφορά αποκλειστικά μέλη Κοινοπραξίας ή αν πέρα από τα μέλη Κοινοπραξίας αφορά και τους εγκεκριμένους υπερβολάβους.	υπεργολάβοι, υπό την προϋπόθεση ότι: • η υπερβολαβία είχε εγκριθεί από την αναθέτουσα αρχή στο πλαίσιο της εκτέλεσης του έργου, και • οι εργασίες που εκτελέστηκαν τεκμηριώνονται με βεβαίωση ή πιστοποιητικό ορθής εκτέλεσης από τον κύριο του έργου, στην οποία προσδιορίζεται σαφώς το αντικείμενο και το οικονομικό μέγεθος των εργασιών που εκτελέστηκαν από τον υπερβολάβο.
3	22.Γ	Στις απαιτήσεις της παραγράφου 22.Γ Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια αναφέρεται ότι οι οικονομικοί φορείς πρέπει να διαθέτουν: “Ός προς το Τμήμα 1 και 3 του Έργου ισχύουν τα εξής: Όσον αφορά την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, ο οικονομικός φορέας απαιτείται να διαθέτει: (i) Ίδια κεφάλαια αξίας 375.000 ευρώ (ii) Αξία παγίων ελάχιστου ύψους 75.000 ευρώ (iii) Ελάχιστο κύκλο εργασιών κατά την τελευταία 3ετία (2022, 2023, 2024) που θα αντιστοιχεί στο 30% του προϋπολογισμού για το Τμήμα για το οποίο υποβάλλει προσφορά. Ός προς το Τμήμα 2 του Έργου ισχύουν τα εξής: Όσον αφορά την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, ο οικονομικός φορέας απαιτείται να διαθέτει: (i) Αξία παγίων ελάχιστου ύψους 100.000 ευρώ (ii) Ελάχιστο κύκλο εργασιών κατά την τελευταία 3ετία (2022, 2023, 2024) που θα αντιστοιχεί στο 30% του προϋπολογισμού για το Τμήμα για το οποίο υποβάλλει προσφορά.” Παρακαλούμε να μας διευκρινίσετε εάν οι απαιτήσεις για τα ίδια κεφάλαια και την αξία των παγίων (σημεία (i) και (ii)) αφορούν τις τελευταίες δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις, δηλαδή του	Οι προβλεπόμενες στο Άρθρο 22.Γ της Διακήρυξης προϋποθέσεις περί οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας και συγκεκριμένα αναφορικά με τα σημεία (i) ίδια κεφάλαια και (ii) αξία παγίων, οφείλουν να πληρούνται κατά τον χρόνο υποβολής της προσφοράς. Η απόδειξη ύπαρξης των κεφαλαίων αυτών και της αξίας παγίων μπορεί να αποδειχθεί σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Άρθρο 23.5 της Διακήρυξης. Αναφορικά με τον κύκλο εργασιών της τελευταίας τριετίας (2022, 2023, 2024), όπως προβλέπεται στο Άρθρο 22.Γ της Διακήρυξης, αυτός μπορεί να αποδεικνύεται με δήλωση περί του συνολικού ύψους του κύκλου εργασιών, η οποία αφορά στον συνολικό (ολικό) κύκλο εργασιών του οικονομικού φορέα, και όχι αποκλειστικά στον κατασκευαστικό.

		2023. Επιπλέον, παρακαλούμε να μας διευκρινίσετε αν οι οικονομικές καταστάσεις αφορούν τον ολικό κύκλο εργασιών (ισολογισμός, βεβαιώσεις, ΦΠΑ κ.α.) ή τον κατασκευαστικό κύκλο εργασιών από τις βεβαιώσεις των ορκωτών, που είναι διαθέσιμος έως το 2023, για την χρονική περίοδο 2022-2023-2024 που αναφέρετε στην Διακήρυξη.	
4	24.2	Παρακαλούμε για διευκρίνηση στη Διακήρυξη σελίδα 63, άρθρο 24.2 αναφορικά με τον Φάκελο Δικαιολογητικών Συμμετοχής. Αναφέρεται ότι «Ο ηλεκτρονικός υποφάκελος «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» πρέπει επί ποινή αποκλεισμού, να περιέχει τα ακόλουθα υπό (α) και (β) στοιχεία, επιπλέον να περιέχει τα ακόλουθα υπό (γ) και (δ) στοιχεία:». Δεν αναφέρεται ότι ζητείται να περιλαμβάνει το στοιχείο (ε) Υπεύθυνη Δήλωση του ν. 1599/1986 περί ISO 45001:2008. Χρειάζεται να κατατεθεί και αυτό το έγγραφο, με τα υπόλοιπα ως αναφέρονται, στον φάκελο Δικαιολογητικά Συμμετοχής;	Στον ηλεκτρονικό υποφάκελο «Δικαιολογητικά Συμμετοχής», πέραν των στοιχείων (α) έως (δ), απαιτείται να περιλαμβάνεται και το στοιχείο (ε), ήτοι: Υπεύθυνη Δήλωση σύμφωνα με το ν. 1599/1986, με την οποία δηλώνεται η κατοχή πιστοποιητικού ISO 45001:2008 «Σύστημα Διαχείρισης Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία» ή ισοδύναμου.
5	23.6	Στο άρθρο «23.6 Δικαιολογητικά Τεχνικής και Επαγγελματικής Ικανότητας» (σελ.58/88 της Διακήρυξης) του άρθρου «22.Δ» και συγκεκριμένα στο «23.6.(β)», ζητείται για την απόδειξη του άρθρου 22.Δ.β της παρούσας, η προσκόμιση καταλόγου δασοτεχνικών έργων, σύμφωνα με το υπόδειγμα του Παραρτήματος II της Διακήρυξης, με οικονομικό αντικείμενο ίσο με το 50% του προϋπολογισμού του Τμήματος, που εκτελέστηκαν την τελευταία πενταετία (2019, 2020, 2021, 2022, 2023), συνοδευόμενο από πιστοποιητικά ορθής εκτέλεσης και ολοκλήρωσης εργασιών, από τα οποία να προκύπτει ότι η εκτέλεση πραγματοποιήθηκε από τον υποψήφιο οικονομικό φορέα, ο οποίος είτε ήταν ανάδοχος του έργου είτε μέλος του ανάδοχου σχήματος.	(α) Επιβεβαιώνεται ότι η αναφορά στη φράση «τελευταία πενταετία (2019, 2020, 2021, 2022, 2023)» στο άρθρο 23.6.(β) της Διακήρυξης αποτελεί εκ παραδρομής αναντιστοιχία. Η ορθή χρονική περίοδος, σύμφωνα με το κριτήριο επιλογής της παραγράφου 22.Δ.(β), είναι η τελευταία πενταετία 2020–2024, και σε αυτήν πρέπει να αναφέρεται ο κατάλογος των έργων που θα υποβληθεί σύμφωνα με το άρθρο. 23.6 της Διακήρυξης. (β) Επιβεβαιώνεται ότι μπορεί να συμπεριληφθεί η εμπειρία του εγκεκριμένου υπεργολάβου σύμφωνα και με την απάντηση στο

		Παρακαλούμε πολύ, επιβεβαιώστε ότι : (α) Εκ παραδρομής αναγράφεται η τελευταία πενταετία (2019, 2020, 2021, 2022, 2023) και ότι η τελευταία πενταετία αναφέρεται στα έτη (2020, 2021, 2022, 2023, 2024) όπως σημειώνεται και στο κριτήριο επιλογής «22.Δ.(β)» του άρθρου «22.Δ. Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα» της Διακήρυξης και (β) στο «μέλος ανάδοχου σχήματος» συμπεριλαμβάνονται επίσης και οι οικονομικοί φορείς που έχουν εκτελέσει δασοτεχνικά έργα ως επίσημα αναγνωρισμένοι υπεργολάβοι από τον Κύριο του Έργου και μπορεί να συμπεριληφθεί στο Παράρτημα II (κατάλογος δασοτεχνικών έργων) του Υποψηφίου οικονομικού φορέα και η εμπειρία αυτή.	ερώτημα 2 ανωτέρω.
6		Στην περίπτωση που ένας οικονομικός φορέας υποβάλλει προσφορά σε περισσότερα του ενός τμήματα, παρακαλούμε πολύ επιβεβαιώστε ότι δύναται να υποβάλλει κοινό ΕΕΕΣ και Υπεύθυνες Δηλώσεις που το συνοδεύουν καθώς και Παραρτήματα της Διακήρυξης, κοινά σε όλα τα τμήματα για τα οποία συμμετέχει.	Σε περίπτωση που ένας οικονομικός φορέας υποβάλλει προσφορά σε περισσότερα του ενός Τμήματα, επιβεβαιώνεται ότι δύναται να χρησιμοποιήσει ένα ενιαίο Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), κοινές Υπεύθυνες Δηλώσεις καθώς και κοινά Παραρτήματα της Διακήρυξης, υπό την προϋπόθεση ότι το περιεχόμενο των εγγράφων αυτών καλύπτει πλήρως και με σαφήνεια τις προϋποθέσεις συμμετοχής για κάθε επιμέρους Τμήμα. Επισημαίνεται, ωστόσο, ότι το ΕΕΕΣ και τα συνοδευτικά του έγγραφα θα πρέπει να υποβάλλονται χωριστά στον κάθε ηλεκτρονικό χώρο του ΕΣΗΔΗΣ – Δημόσια Έργα (συστημικός διαγωνισμός), ο οποίος έχει δημιουργηθεί ειδικά για το συγκεκριμένο Τμήμα για το οποίο υποβάλλεται η προσφορά.
7	22.Γ	Στο άρθρο «22.Γ. Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια» (σελ.47-48/88 της Διακήρυξης), αναφέρεται ότι ο οικονομικός φορέας απαιτείται να διαθέτει μεταξύ άλλων : «Ελάχιστο κύκλο εργασιών κατά την τελευταία 3ετία (2022, 2023, 2024) που θα	(α) Παρακαλούμε δείτε την απάντηση στο ερώτημα 1.

	αντιστοιχεί στο 30% του προϋπολογισμού για το Τμήμα για το οποίο υποβάλλει προσφορά ή στην περίπτωση που κάποιος οικονομικός φορέας υποβάλλει προσφορά για περισσότερα του ενός Τμήματα θα πρέπει να διαθέτει ελάχιστο κύκλο εργασιών ίσο με το 30% του προϋπολογισμού του Τμήματος με τον υψηλότερο προϋπολογισμό από τα ως άνω Τμήματα». Στο άρθρο «23.5. Δικαιολογητικά Οικονομικής και Χρηματοοικονομικής Επάρκειας του άρθρου 22.Γ», αναφέρεται ότι η οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια των οικονομικών φορέων αποδεικνύεται για τις εγγεγραμμένες επιχειρήσεις στο Μ.Ε.ΕΠ. ή στο ΜΗ.Ε.Ε.Δ.Ε.: 1. είτε από τη βεβαίωση εγγραφής στο Μ.Ε.ΕΠ, η οποία αποτελεί τεκμήριο των πληροφοριών που περιέχει, μέχρι τη λήξη της μεταβατικής περιόδου ισχύος, σύμφωνα με το άρθρο 65 του π.δ. 71/2019, και από την πλήρη έναρξη ισχύος του τελευταίου, βεβαίωση εγγραφής στο Τμήμα II του Μητρώου Εργοληπτικών Επιχειρήσεων Δημοσίων Έργων (ΜΗ.Ε.Ε.Δ.Ε.), 2. είτε, στην περίπτωση που οι απαιτήσεις του άρθρου 22.Γ δεν καλύπτονται από την ως άνω βεβαίωση εγγραφής, με την υποβολή ενός ή περισσότερων από τα αποδεικτικά μέσα που προβλέπονται στο Μέρος I του Παραρτήματος XII (Αποδεικτικά μέσα για τα κριτήρια επιλογής) του Προσαρτήματος Α του ν. 4412/2016, ανάλογα με την τιθέμενη στο άρθρο 22.Γ απαίτηση και ενδεικτικά με την υποβολή των παρακάτω αποδεικτικών στοιχείων: δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις ή αποσπάσματα οικονομικών καταστάσεων, στην περίπτωση που η δημοσίευση των οικονομικών καταστάσεων απαιτείται από τη νομοθεσία της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο οικονομικός φορέας ή κατάλληλες τραπεζικές βεβαιώσεις. Σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 117 παρ. 1 (δ), 119 παρ. 1	(β) Ο σχετικός έλεγχος εκπλήρωσης του κριτηρίου του Άρθρου 22.Γ (iii) της Διακήρυξης θα γίνει για τις χρήσεις 2022, 2023, 2024 και σύμφωνα με τα αποδεικτικά μέσα του Άρθρου 23.5 της Διακήρυξης.
--	--	--

		και 148 του ν. 4548/2018, οι εταιρικές χρήσεις κάθε έτους συντάσσονται, ελέγχονται και δημοσιεύονται έως 30 Σεπτεμβρίου του επομένου έτους. Δεδομένου ότι η εταιρεία μας δεν έχει ακόμη συντάξει, ελέγξει και δημοσιεύσει οικονομικές καταστάσεις για το 2024, αφού η σχετική προθεσμία δεν έχει παρέλθει, παρακαλούμε επιβεβαιώστε ότι σε περίπτωση που για κάποιον οικονομικό φορέα δεν έχουν συνταχθεί και δημοσιευθεί αντιστοίχως για το 2024, αρκεί (α) η προσκόμιση αντιγράφων οικονομικών καταστάσεων των τριών τελευταίων δημοσιευμένων οικονομικών χρήσεων, ήτοι 2021, 2022, 2023, συνοδευόμενων από σχετική Υπεύθυνη Δήλωση για τους λόγους μη δημοσίευσης ισολογισμού για το 2024 και (β) ότι ο σχετικός έλεγχος εκπλήρωσης των κριτηρίων του άρθρου 22.Γ της Διακήρυξης θα γίνει σύμφωνα με τις παραπάνω χρήσεις.	
8	22.Γ	Όσον αφορά την Διαγωνιστική διαδικασία για την επιλογή Αναδόχων κατασκευής του ανωτέρω Έργου και πιο συγκεκριμένα την απαίτηση του άρθρου 22.Γ της Διακήρυξης θα θέλαμε να μας διευκρινίσετε τα κάτωθι: (α) Εάν ο απαιτούμενος κύκλος εργασιών βάσει της παραγράφου 22.Γ.iii αφορά τον Ειδικό Κύκλο Εργασιών ή τον Γενικό Κύκλο Εργασιών. (β) Εάν ο Κύκλος Εργασιών ο οποίος θα πρέπει να αντιστοιχεί στο 30% του προϋπολογισμού βάσει της παραγράφου 22.Γ.iii, αφορά τον ετήσιο Κύκλο Εργασιών για κάθε έτος της τριετίας ή υπολογίζεται ως ο μέσος όρος της τριετίας.	(α) Παρακαλούμε δείτε τη σχετική απάντηση στο ερώτημα 3 ανωτέρω. (β) Ο Κύκλος Εργασιών της τελευταίας τριετίας θα πρέπει αθροιστικά να ισοδυναμεί κατ' ελάχιστον με το 30% του προϋπολογισμού βάσει του Άρθρου 22.Γ.iii.